

Zestawienie tematów badawczychWojewództwo elbląskie

- ✓ 1. Wiesław Karger: Zarys rozwoju turystyki w woj. elbląskim w latach 1949-1988 - str. 108 + bibliografia, 13 str., + 21 tabel.

Województwo gdańskie:

- ✓ 1. Roman Bar: Zarys rozwoju turystyki w województwie gdańskim /synteza/ stron 53 + bibliografia + 17 tabel.
- ✓ 2. Jan Jastrzębski: Materiały archiwalne w sprawach turystyki z zasobów archiwów państwowych woj. gdańskiego /okres PRL/ str. 45.
- ✓ 3. Edwin Kozłowski: Bibliografia turystyczno-krajoznawcza woj. gdańskiego - 3500 haseł /ok. 10 arkuszy autorskich/ indeks czasopism i skrótów.
- ✓ 4. Zbigniew Łodygoski: Wybrane aspekty gospodarki turystycznej w woj. gdańskim w latach 1970-1987, str. 60 + 20 tabel.
- ✓ 5. Zbigniew Łodygoski: Charakterystyka systemu zarządzania i koordynacji w turystyce na szczeblu wojewódzkim na przykładzie gdańskim w latach 1976-1987 - str. 9.
6. Irena Solska: Zarys rozwoju turystyki szkolnej i wypoczynku dzieci w latach 1957-1987 w woj. gdańskim, str. 30 + 6 tabel.
- ✓ 7. ~~Witold Wiśniewski: Zarys rozwoju i działalności PP "Orbis" Polskiego Biura Podróży w latach 1945-1986 w woj. gdańskim - str. 12.~~

Województwo koszalińskie:

- ✓ 1. Bernard Konarski: Zarys dziejów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na Ziemi Koszalińskiej w latach 1945-1960 - str. 13.
- ✓ 2. Bernard Konarski: Turystyka ludności polskiej na wsi Pomorza Środkowego w okresie międzywojennym - str. 11.
- ✓ 3. Bernard Konarski: Bibliografia tematu: Historia i organizacja turystyki i krajoznawstwa w woj. koszalińskim w latach 1945-1987 - str. 17.

- ✓ 4. Stanisław Mazur: Zarys rozwoju turystyki w woj.koszalińskim - str. 102.

Województwo słupskie:

- ✓ 1. Teresa Machura, Halina Oczachowska, Teresa Krempa: Zarys rozwoju turystyki w woj.słupskim w latach 1976-1986 - str.89 + tabele.

Województwo szczecińskie:

- ✓ 1. Bożena Juszkiewicz: Działalność turystyczna Wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Szczecinie w latach 1946-1988 str. 6 + wykaz 14 str.
- ✓ 2. ~~Jean~~ Kosacki: Działalność turystyczno-krajoznawcza Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w woj.szczecińskim w latach 1945-1986 - str.26.
- ✓ 3. Maria Syrek: Doświadczenia z pracy krajoznawczo-turystycznej wśród młodzieży szkolnej woj.szczecińskiego w latach 1945-1988 - str. 7 + 2 tabele.

Temat zbiorczy:

- ✓ 1. Andrzej Doliński: Działalność OST "Gromada" w województwach nadmorskich w latach 1958-1987 - str.21 + 2 tabele.

mgr Andrzej Doliński
ul. Kaliska 8/10 m.51
02-316 Warszawa

DZIAŁALNOŚĆ OST "GROMADA"
W WOJEWÓDZTWACH NADMORSKICH
W LATACH 1958-1987

I. KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa "Gromada" założona została - z inicjatywy KAZIMIERZA WYSZOMIRSKIEGO /1902-1965/, postępowego działacza ludowego i spółdzielczego - 10 lutego 1937 roku.

"Gromadę" powołało do życia kilkanaście organizacji, m.in. "Społem" Związek Spółdzielni Spożywców, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Związek Spółdzielni Rolniczych, Związek Zawodowy Pracowników Spółdzielczych, Związek Młodzieży Wiejskiej "Wici", Robotnicze Towarzystwo Turystyczne, Związek Zawodowy Kolejarzy.

Z bogatej, 2 i 1/2 letniej działalności "Gromady" w okresie międzywojennym, dla potrzeb niniejszego opracowania szczególnie istotne znaczenie mają akcenty "morskie" - a mianowicie:

1. Oprócz organizowania wycieczek o charakterze oświaty rolniczej Spółdzielnia zrealizowała wiele masowych wycieczek nad morze i w góry, głównie o charakterze krajoznawczym.

Jest rzeczą znamioną, że z 9 szlaków wycieczkowych po Polsce aż 1/3 miała w swym programie zwiedzanie Gdyni, a mianowicie^{x/}:

szlak nr 1: Warszawa - Mława - Gdynia - Bydgoszcz - Poznań - Łowicz

Warszawa /koszt wycieczki dla 1 osoby zł 15/

szlak nr 4: Warszawa - Mława - Gdynia - Bydgoszcz - Poznań -

Katowice - Kraków - Lwów - Warszawa /koszt wycieczki zł 25/

szlak nr 9: Poznań - Bydgoszcz - Gdynia - Kościerzyna - Chojnice - Nakło - Poznań /koszt wycieczki zł 10/

Łącznie ze wszystkich form wycieczek "Gromady" skorzystało ponad 100 tysięcy chłopów i działaczy spółdzielczych^{xx/}.

x/ "Jakim celem służy Spółdzielnia "Gromada". Opracowali J. Dominko, K. Wyszomirski, A. Uziembło. Wyd. Spółdzielni Turystyczno-Wypoczynkowej "Gromada", Warszawa, Warecka 11a - Rok wydania 1939

xx/ brak materiałów źródłowych - jedynie ustny przekaz K. Wyszomirskiego

2. Rozpoczęła również Spółdzielnia organizować wycieczki zagraniczne, m.in. do Danii, Finlandii, Niemiec, Jugosławii, Bułgarii i Czechosłowacji, w których wzięło łącznie udział około 3.700 x/ rolników, działaczy z spółdzielczych i ludowych oraz nauczycieli wiejskich.

Podstawowe założenia tych wycieczek sformułowane zostały w cytowanym już opracowaniu pt.: "Jakim celom służy Spółdzielnia "Gromada": "Wychodząc z założenia, że ruch oświatowy i spółdzielczy w Polsce przez długi jeszcze czas wzorować się musi na osiągnięciach zagranicy, Spółdzielnia "Gromada" organizuje co roku wycieczki zagraniczne:

a/ badawcze do ośrodków oświatowych i spółdzielczych,

b/ specjalne - na międzynarodowe zjazdy, kongresy i wystawy."

3. Prezes Zarządu "Gromady, Kazimierz Wyszomirski, oraz Prezes Rady Nadzorczej, prof. Marian Rapacki, wysunęli projekt budowy lub zakupu pełnomorskiego statku turystycznego. Pomysł ten spotkał się z poparciem organizacji członkowskich, które zadeklarowały na ten cel po 1 zł od każdego swego członka - osoby fizycznej, co dało by łącznie ok. 2 mln złotych. Zarząd Spółdzielni 1 sierpnia 1939r. podjął uchwałę o zakupie w ~~lond~~ londyńskiej stoczni statku pasażerskiego, który miał nosić nazwę "Gromada"x/. Wybuch II wojny światowej przekreślił te ambitne plany.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE I ORGANIZACYJNE DZIAŁALNOŚCI "GROMADY"

Po II wojnie światowej działalność "Gromady" reaktywowana została dopiero 4 grudnia 1957 roku.

Powołało ją do życia 12 organizacji, m.in. Związek Młodzieży Wiejskiej, Centrala Spółdzielni Rolniczych "Samopomoc Chłopska", "Społem" Centralny Związek Spółdzielni Spożywców, Ludowe Zespoły Sportowe, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Związek Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowych, Związek Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskich.

Stanowisko Prezesa Zarządu powierzono ponownie Kazimierzowi Wyszomirskiemu.

x/ brak materiałów źródłowych - jedynie ustny przekaz K.Wyszomirskiego

Wydaje się celowe uwypuklenie w tym miejscu paru podstawowych założeń programowych i organizacyjnych działalności Spółdzielni, co pozwoli lepiej zrozumieć dynamiczny rozwój placówek nadmorskich "Gromady".

1. Spółdzielnia osób prawnych

Tak jak w okresie międzywojennym, tak i od reaktywowania "Gromady" w 1957r. - aż do chwili obecnej - "Gromada" zrzesza organizacje członkowskie - osoby prawne /a nie fizyczne/, w szczególności działające na wsi.

Do głównych pionów, z których wywodzą się członkowie "Gromady" należą: Centralny Związek Spółdzielni "Samopomoc Chłopska", Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Bank Gospodarki Żywnościowej, PGR-y, Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne, Centrala Spółdzielni Ogrodniczych i Pszczelarskich, Centralny Związek Spółdzielni Mleczarskich, "Społem" Związek Spółdzielni Spożywców, Ludowe Zespoły Sportowe.

Warto podkreślić, że na koniec roku 1987 "Gromada" liczyła - w skali ogólnokrajowej 49 województw - 2409 organizacji członkowskich^{x/}.

Spośród 5-ciu nadmorskich placówek wojewódzkich Spółdzielni liczący się wkład mają oddziały okręgowe w Szczecinie /86 członków, piąte miejsce na 49 placówek/ i Koszalinie /61 członków, dziewiąte miejsce na 49 placówek/, co szczegółowo przedstawia tabela 5.

2. Obsługa środowiska wiejskiego - cele działalności "Gromady"

Podstawowe cele działalności "Gromady" sformułowane zostały w statucie Spółdzielni^{xx/} - paragraf 3 stanowi:

"Celem Spółdzielni jest rozbudzanie i zaspokajanie zapotrzebowania ludności wiejskiej na usługi turystyczne i wypoczynkowe i przyczynianie się przez to do poznawania przez nią swojej ojczyzny i innych krajów, pogłębiania patriotyzmu, podnoszenia poziomu kultury, zdrowotności i kwalifikacji zawodowych".

x/ Sprawozdanie z działalności OST "Gromada" za rok 1987,

■ Wydawnictwo Spółdzielcze, Warszawa 1988

xx/ Statut OST "Gromada" uchwalony na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 9.VI.1983r.

Dla realizacji tego podstawowego celu "Gromada" prowadzi wszechstronną, wielokierunkową działalność, organizując m.in. wycieczki turystyczne, kolonie, obozy i zimowiska dla dzieci i młodzieży, wczasy i pobyty lecznicze - wszystkie te formy działalności zarówno w kraju, jak i za granicą.

Można więc powiedzieć, że "Gromada" prowadzi wielostronną działalność zmierzającą do pełnej obsługi środowiska wiejskiego.

Bardziej konkretnie i szczegółowo te różnorodne formy działalności przedstawione zostają poniżej:

Przede wszystkim "Gromada" organizuje wycieczki turystyczne:

- specjalistyczne, do wzorowych gospodarstw rolnych i hodowlanych, rolniczych placówek naukowych i doświadczalnych, fabryk sprzętu rolniczego, zakładów pracujących na rzecz zaopatrzenia rolnictwa,
- turystyczno-krajoznawcze, umożliwiające poznanie piękna ojczystego kraju, zabytków historycznych i pamiątek architektury, współczesnego budownictwa socjalistycznego,
- okolicznościowe, związane z obchodami rocznic historycznych i kulturalnych, do miejsc upamiętnionych walkami o wyzwolenie narodowe i społeczne,
- kulturalno-rozrywkowe, na spektakle teatralne i filmowe, koncerty i rewie, widowiska plenerowe i cyrkowe, mecze i zawody sportowe.

Wycieczki te pozwalają poznać kraj, zabytki historii i kultury, porównać swoje życie i pracę z życiem ludzi mieszkających w innych regionach naszego kraju, wzbogacić swoją wiedzę o współczesnej Polsce.

OST "Gromada" organizuje również wczasy, zarówno dla ludzi z miast, jak i ze wsi, dostosowując je do zainteresowań i potrzeb swoich klientów. Są to wczasy wypoczynkowe:

- na łonie natury, we wsiach letniskowych dla mieszkańców miast,
- dla matek z dziećmi,
- z programem specjalistycznym: językowe, motorowe, jeździeckie, wędkarskie, narciarskie itp.,
- w mieście dla mieszkańców wsi, z bogatym programem turystycznym i rozrywkowym,
- świąteczne,
- leczniczo-uzdrowiskowe, profilaktyczne i sanatoryjne,
- sobotnio-niedzielne w lasach i nad wodami.

Turnusy wczasowe mogą trwać dłużej lubk krócej. Liczbę dni turnusów dostosowuje się do życzeń klientów "Gromady". Wczasy pozwalają na odpoczynek w gronie rodziny. Ludzie z miasta poznają przytym życie wsi i zmiany dokonujące się w środowisku wiejskim.

OST "Gromada" prowadzi ponadto następujące usługi:

- organizuje obozy i kolonie dla młodzieży szkolnej,
- obsługuje zjazdy, narady, konferencje,
- prowadzi własne hotele i campingi,
- prowadzi restauracje, kawiarnie i inne punkty żywienia dla klientów w swoich obiektach.

Ponadto buduje i prowadzi własne hotele, campingi, pensjonaty, ośrodki turystyczno-wypoczynkowe.

Podkreślić należy w tym miejscu, że osiągnięcia "Gromady" na tym polu nie byłyby możliwe bez powołania w roku 1973 własnej ~~Wytwórni~~ Wytwórni Urządzeń Turystycznych w Śniadowie k/Łomży.

Wytwórnia Urządzeń Turystycznych prowadzi wszechstronną działalność, a w szczególności:

- produkuje domki turystyczne różnych typów,
- produkuje wyposażenie i meble turystyczne,
- przeprowadza remonty, modernizację i współpracuje przy budowie nowych obiektów turystycznych.

Ponadto istotnym statutowym celem działalności "Gromady" jest propagowanie sztuki i twórczości ludowej, ochrony kł kultury materialnej i naturalnego środowiska człowieka.

Te wszystkie cele realizuje Spółdzielnia przy współpracy z wiejskimi organizacjami spółdzielczymi i młodzieżowymi, z biurami podróży i organizacjami turystycznymi w kraju i za granicą.

Jeśli idzie o organizacje krajowe, podkreślić należy, że OST "Gromada" należy do Polskiej Federacji Organizacji Turystycznych, hotele Spółdzielni są członkami zwyczajnymi Zrzeszenia Polskich Hoteli Turystycznych, a ponadto Spółdzielnia współpracuje ściśle z Towarzystwem Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Towarzystwem Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia", Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, Zrzeszeniem Ludowe Zespoły Sportowe.

Na odcinku turystyki zagranicznej Biuro Turystyki Zagranicznej OST "Gromada" współpracuje ściśle z ponad 100 renomowanymi biurami podróży z 40 krajów na całym świecie.

Przykładowo wymienić można: "Intourist" /ZSRR/, "Čedok" /CSRS/, "Balkantourist" /BRL/, "Ibusz" /WRL/, "Reisebüro" /NRD/, "Generaltourist" /Jugosławia/, "Fregata Travel Limited" /Wielka Brytania/, "Colorama" /Turcja/, "Dafnis" /Grecja/, "Vietnamtourizm", "Cubatur".

Szczególne wagę przywiązuje się do współpracy ze spółdzielczymi i rolniczymi biurami podróży, m.in. "Cooptourist" /BRL i WRL/, "Rekrea" /CSRS/.

Podkreślić należy, że od wielu lat BTZ "Gromada" jest członkiem "Zielonego Kręgu" - Międzynarodowej Organizacji Turystycznej, z siedzibą w Wiedniu, która zrzesza organizacje turystyczne i biura podróży, zajmujące się organizowaniem turystyki agrarnej.

I znów uwypuklić trzeba priorytet w korzystaniu z usług "Gromady" przez jej organizacje członkowskie, co wyraża się w dwóch aspektach:

po pierwsze - członkowie "Gromady" korzystają z opustu w wysokości 1/3 stosowanej marży przy wycieczkach krajowych,
po drugie - tak jak w okresie międzywojennym, tak i od pierwszego roku reaktywowania działalności "Gromady" po II wojnie światowej - mieli i mają nadal pierwszeństwo w korzystaniu z usług "Gromady"; nabrało to szczególnego znaczenia w latach 80-tych, zwłaszcza w zagranicznej turystyce wyjazdowej, kiedy to popyt znacznie przewyższał podaż.

Dotyczyło to w szczególności zagranicznych wycieczek wyjazdowych do krajów socjalistycznych, gdzie na jedno miejsce przypadało kilku, a nawet kilkunastu chętnych.

Zgodnie bowiem z ustaleniami Zebrania Przedstawicieli OST "Gromada" z dnia 14 czerwca 1984r. - począwszy od roku 1985 Zarząd i placówki terenowe "Gromady" przedkładają wszystkim członkom Spółdzielni coroczną informację - ofertę /zwykle w IV-tym kwartale roku poprzedniego/ o imprezach turystycznych, krajowych i zagranicznych. Ustalane są również terminy, w jakich członkowie powinni zgłosić swoje zapotrzebowanie do poszczególnych placówek "Gromady".

Podkreślić bowiem należy, że te informacje - oferty rozsyłane są do członków "Gromady" bezpośrednio przez placówki terenowe Spółdzielni, które te generalne propozycje wzbogacają swoimi ofertami szczegółowymi.

Zaznaczyć należy w tym miejscu, że nie jest to bynajmniej działalność lat ostatnich - od wielu bowiem już lat poszczególne placówki terenowe "Gromady" przedkładały swoim członkom i innym klientom szczegółowe, starannie opracowane propozycje - oferty udziału w imprezach krajowych i zagranicznych.

Warto chyba w tym miejscu omówić jeden przykład dokumentujący powyższe stwierdzenie.

Otóż w roku 1973 Oddział Wojewódzki OST "Gromada" w Gdańsku wydał "Informator.Wycieczki krajowe". Jego cechy szczególne to min.

- podanie 76 programów szczegółowych wycieczek po Polsce 1-, 2-, 3, 4, 5, 6, 7-dniowych,
- zróżnicowanie środków transportu - autokar, samolot,
- dostosowanie programów do potrzeb klientów, a w szczególności organizacji członkowskich Spółdzielni, a więc programy dla szkół, zakładów pracy, rolników /wycieczki specjalistyczne - np. zwiedzanie Zakładu Ogrodniczego PGR w Grudziądzu, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Lidzbarku Warmińskim, Rolniczego Zakładu Doświadczalnego w Poznaniu, Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Oblęgorku/;
- zróżnicowanie kosztów wycieczek, w zależności od:
 - a/ środowiska - tańsze dla szkół oraz z 1/3 opustu marży dla organizacji członkowskich Spółdzielni,
 - b/ rodzaju transportu - np. ^{xx} tańsze przy wykorzystaniu autokaru 50-osobowego w stosunku do autokaru 30-osobowego,
- podanie adresów i telefonów Oddziału Wojewódzkiego OST "Gromada" w Gdańsku oraz ekspozytur w Elblągu^{x/}, Malborku, Tczewie, Starogardzie, Kościerzynie, Wejherowie^{xx/} i Lęborku^{xxx/}.

x/ według stanu z roku 1973 - obecnie bowiem w roku 1988, placówka w Gdańsku ma rangę Oddziału Okręgowego, w Elblągu - Oddziału Wojewódzkiego, a placówki pozostałe są ekspozyturami

xx/ w roku 1988 - nie istnieje; powstała natomiast nowa ekspozytura w Gdyni

xxx/ od roku 1975 ta ekspozytura należy do Oddziału Wojewódzkiego w Słupsku

Podobne informatory - oferty wydawały i wydają także oddziały okręgowe w Koszalinie i Szczecinie.

Ale też stwierdzić trzeba, że "Gromada" stała się ~~xw~~ również biurem podróży "otwartym" dla innych klientów - nie-członków Spółdzielni, co uznać należy za proces prawidłowy.

Nie były i nie są prowadzone szczegółowe dane statystyczne - szacunkowo można ocenić, że w skali kraju i roku "Gromada" obsługuje ok. 40% uczestników wywodzących się ze środowiska wiejskiego i małych miasteczek oraz organizacji obsługujących rolnictwo.

Natomiast należy podkreślić - również w oparciu o dane szacunkowe że oddziały okręgowe w Koszalinie i Szczecinie przekraczają 50-55% obsługi ludności, a więc przodują w stosunku do pozostałych 16-tu okręgów Spółdzielni w kraju.

Podkreślić natomiast należy, że starania organów samorządowych wszystkich szczebli oraz Zarządu i wszystkich placówek terenowych Spółdzielni - w tym również w regionach nadmorskich - są ukierunkowane na zwiększenie udziału mieszkańców wsi i małych miasteczek we wszelkich imprezach organizowanych przez "Gromadę", tak krajowych jak i zagranicznych.

3. Rola i znaczenie samorządu

Najwyższym organem Spółdzielni jest Zebranie Przedstawicieli, reprezentujące organizacje członkowskie, które zbiera się raz do roku, aby ocenić wyniki roku poprzedniego i wytyczyć założenia programowe do dalszej działalności "Gromady".

Natomiast niejako "na codzień" działają:

- Rada Nadzorcza - na szczeblu Zarządu Spółdzielni,
- Rady oddziałów okręgowych /od 1976r./ i wojewódzkich,
- Komitety członkowskie przy ekspozyturach "Gromady".

Podkreślić należy, że w ostatnich latach zaktywizowana została działalność jeszcze jednego organu samorządowego - zebrania członków, na terenie województwa, zwoływanego w okresie poprzedzającym Zebranie Przedstawicieli.

Obok zadań kontrolnych i nadzorczych organa samorządu wszystkich szczebli spełniają ważne zadania programowe i inspiratorskie, jeśli idzie o kierunki działalności poszczególnych placówek terenowych "Gromady".

Dane liczbowe za rok 1987 przedstawiają się następująco:
w 49 radach oddziałów okręgowych i wojewódzkich pracowało społecznie 429 działaczy, a w 89 komitetach członkowskich przy ekspozyturach i oddziałach eksploatacyjnych /na 115 ogółem/ - 507 działaczy, reprezentujących organizacje członkowskie Spółdzielni. Jeśli dodamy do tego 40 członków Rady Nadzorczej, to otrzymamy liczbę blisko tysiąca /976/ społecznych działaczy samorządowych "Gromady".

Jeśli tę liczbę porównamy z 2656 pracownikami zatrudnionymi w "Gromadzie", to uświadomimy sobie w pełni, jak wielką rolę spełniają działacze samorządowi w działalności Spółdzielni. I jeszcze jedna ważna sprawa- niejako wzajemne "przenikanie się" działaczy samorządowych i pracowników Spółdzielni.

Przykłady: obecny Prezes Zarządu, Mieczysław Marzec, był od roku 1964 Zastępcą Przewodniczącego Komisji Programowo-Organizacyjnej Rady Nadzorczej, a obecny Wiceprezes, Henryk Skoczyła, w latach 1960-1964 był członkiem Rady Nadzorczej. Podobnie rzecz się miała w terenie.

Porównanie danych liczbowych dotyczących samorządu "GROMADY" za rok 1987 w stosunku do lat poprzednich pokazuje pewien spadek ilości działaczy społecznych w organach samorządowych na różnych szczeblach organizacyjnych Spółdzielni.

Obrazuje to poniższe porównanie - we wszystkich ogniwach samorządu "GROMADY" działały:

- w roku 1978 - 1 244 osoby,
- w roku 1980 - 1 513 osób,
- w roku 1985 - 1 118 osób,
- w roku 1987 - 976 osób.

4. Sieć organizacyjna "GROMADY"

Założenia programowe działalności Spółdzielni - obsługa środowiska wiejskiego - spowodowały konieczność szybkiego rozwijania placówek terenowych.

Już w roku 1961 "GROMADA" miała swoje oddziały we wszystkich 17-tu ówczesnych województwach. Z roku na rok wzrastała sieć placówek Spółdzielni. Na koniec roku 1987 "GROMADA" liczyła łącznie 168 placówek, w tym: - 49 oddziałów okręgowych i wojewódzkich,
- 119 oddziałów eksploatacyjnych i ekspozytur.

Jak na tym tle przedstawia się sieć organizacyjna "GROMADY" w województwach nadmorskich ?

Oddział Okręgowy w Gdańsku ma 4 ekspozytury - w Gdyni, Kościerzynie, Starogardzie Gdańskim i Tczewie. Organizacyjnie podlega mu Oddział Wojewódzki w Elblągu, z 1 ekspozyturą - w Malborku. Łącznie na terenie tych 2-ch województw działa 7 placówek.

Oddział Okręgowy w Koszalinie ma 3 placówki - w Kołobrzegu/Oddział Eksploatacyjny/ oraz w Szczecinku i Złocięncu /ekspozytury/. Organizacyjnie podlega mu Oddział Wojewódzki w Słupsku z 4-ma ekspozyturami - w Bytowie, Człuchowie, Lęborku i Sławnie. Łącznie na terenie tych 2-ch województw działa 9 placówek.

Oddziałowi Okręgowemu w Szczecinie podlega 12 ekspozytur - w Chojnie, Goleniowie, Gryficach, Gryfinie, Kamieniu Pomorskim, Łobezie, Nowogardzie, Stargardzie Szczecińskim, Świnoujściu, Międzyzdrojach, Trzebiatowie i Niechorzu. Łącznie na terenie województwa działa 13-cie placówek "GROMADY".

Jak ta sieć organizacyjna w województwach nadmorskich przedstawia się w porównaniu z innymi regionami, w układzie 18-tu Oddziałów okręgowych "GROMADY" ?

Oddział Okręgowy w Szczecinie zajmuje II miejsce /na 18 O/O/, Oddział Okręgowy w Koszalinie - IX /na 18 O/O/, a Oddział Okręgowy w Gdańsku XIV /na 18 O/O/.

Jak więc widać z tego porównania sieć placówek terenowych "Gromady" w województwach nadmorskich jest dobrze rozwinięta w porównaniu z innymi okręgami na terenie kraju.

5. Własna baza turystyczna "GROMADY"

a/ baza noclegowo-gastronomiczna

Pierwsze piętnastolecie w działalności "Gromady" nie zaznaczyło się / w latach 1958 - 1973/ własnymi inwestycjami, jeśli idzie o bazę noclegowo-gastronomiczną.

Wymienić można jedynie ośrodek campingowy w Janowie k/Bydgoszczy, camping w Warszawie przy ul. Żwirki i Wigury oraz przejęcie do eksploatacji, we wrześniu 1961 roku, "Domu Chłopa" w Warszawie; ponadto "Gromada" posiadała skromne ośrodki wypoczynkowe w Przeczycach, Krynicy Górskiej i Międzyzdrojach.

W roku 1970 rozpoczęto budowę hotelu w Cedzynie k/Kielc oraz zakupiono nieruchomość w Polanicy Zdroju na 50 łóżek jak też obiekt w Busku-Zdroju na 40 miejsc.

Głównie jednak w tym okresie baza noclegowo-gastronomiczna oparta była /jak również baza wczasowa/ o wynajem kwater prywatnych, w szczególności na wsiach letniskowych.

Dopiero lata 1974 - 1987 zaznaczyły się dynamicznym rozwojem bazy hotelowo-gastronomicznej. W okresie tym oddano do użytku 7 hoteli/ w tym w czerwcu 1987 r hotel "Rodło" w Pile, pierwszy w Polsce hotel przystosowany częściowo do przyjmowania gości niepełnosprawnych/.

Wybudowano i rozbudowano campingi, pensjonaty i ośrodki wypoczynkowe - w tym również w województwie szczecińskim.

I tak: - w roku 1969 oddano do użytku w Międzyzdrojach Camping GTOwui
 - " 1975 " " " " " pole namiotowe
 - " 1978 " " " " " domki turystyczne "da
 - " 1980 " " " " " w Niechorzu pensjonat "Gromady"

Na koniec roku 1987 stan własnej bazy noclegowo-gastronomicznej "Gromady" przedstawiał się następująco:

Tabela 1

Rodzaje obiektów	Liczba jednostek	Liczba miejsc	
		noclegowych	gastronomicznych
O g ó ł e m	24	5 142	4 259
Hotele	8	1 970	2 222
Pensjonaty i domy wycieczkowe	6	562	888
Zespoły domków turystycznych	7	1 360	1 074
Pola namiotowe /campingi/	3	1 250	75

W grupie hoteli żaden nie jest zlokalizowany w województwach nadmorskich.

Natomiast z pozostałych trzech rodzajów obiektów noclegowo-gastronomicznych własne obiekty "Gromady" występują jedynie w województwie szczecińskim, co obrazuje tabela 2 / w porównaniu do ilości obiektów i miejsc ogółem/.

Obiekty turystyczne

TABELA 2

Wyszczególnienie	Miejscowość	liczba miejsc	
		noclegowych	gastronomicznych
O g ó ł e m		3 172	2 037
<u>Pensjonaty i domy wycieczkowe</u>			
"Enitage"	Zakopane	32	88
"Radek"	Busko Zdrój	98	276
"Czarny Potok"	Krynica Górską	348	264
"Relax"	Gródek n/Dunajcem	26	100
"Grażyna"/sezonowy/	Niechorze	38	160
"Klaudynka"	Zakopane	20	-
R a z e m		562	888
<u>Zespół domków turystycznych</u>			
Międzyzdroje I	Międzyzdroje	332	300
Międzyzdroje II	Międzyzdroje	128	75
Międzyzdroje III	Międzyzdroje	348	275
"Groń Leśnica"	Bukowina Tatrzańska	48	-
"Gródek" /stały/	Gródek n/Dunajcem	86	224
Niechorze	Niechorze	272	80
Zwirki i Wigury	Warszawa	146	120
R a z e m		1 350	1 074
<u>Pola namiotowe</u>			
"Zwirki i Wigury"	Warszawa	350	-
Międzyzdroje	Międzyzdroje	600	75
Białystok	Białystok	300	-
R a z e m		1 250	75

Dla bardziej przejrzystego zobrazowania wysokiej pozycji Oddziału Okręgowego w Szczecinie spojrzymy na poniższe zestawienie.

W grupie: "Pensjonaty i domy wycieczkowe" O/O Szczecin ma

38 miejsc noclegowych/ 6,7%/ i 160 miejsc gastronomiczn./18%

Ale już w grupie: "Zespół domków turystycznych" O/O Szczecin ma

1 080 m. noclegowych / 80 %/ i 730 m. gastronomicznych/68 %/.

Także w grupie: "Pola namiotowe/ O/O Szczecin dysponuje

600 m. noclegowymi /48 %/ i 75 m. ~~noclegowymi~~ ^{gastronomicznymi} /100 %/.

Łącznie w tych trzech rodzajach obiektów O/O Szczecin ma

1 718 m. noclegowych /54,2 %/ i 965 m. gastronomicznych/47,4%/

- wszystkie porównania w skali kraju.

b/ baza transportowa

Od początku działalności Spółdzielni Transport własny "GROMADY" miał decydujące znaczenie w realizacji zadań w zorganizowanej turystyce krajowej i zagranicznej.

Szczególnie w latach 60-tych, kiedy zaczynała rozwijać się turystyka mieszkańców wsi, możliwość dotarcia autokarów "Gromady" do wiosek, oddległych często od stacji kolejowych, miała niejednokrotnie decydujące znaczenie, jeśli idzie o powodzenie zorganizowania wycieczki. Pamiętne z tamtych lat akcje pod hasłami: "Z "Gromadą" do ośrodków postępu rolniczego", "Wieś bliżej teatru", "Sprzed chaty do teatru", czy też zloty z różnych okazji okolicznościowych np w Cedyni/woj. szczecińskiej/ w r. 1979, jak też Zlot Spółdzielców i Pracowników Rolnych na Szlakach Walk o Wał Pomorski /rok 1963/, czy wreszcie "Wieś w hołdzie Bohaterom Westerplatte" /rok 1969/ - mogły dojść do skutku jedynie w oparciu o własną bazę autokarową Spółdzielni.

Pamiętać również należy o czynnikach psychicznych: mieszkańcy wsi, którzy dopiero nabierali nawyku uprawiania turystyki, znacznie lepiej, niejako pewniej i bezpieczniej, czuli się - od początku do końca wycieczki - w autokarze "Gromady" i pod opieką jej pilota. Dotyczyło to zarówno wycieczek krajowych, jak też stale rozwijającej się zagranicznej turystyki wyjazdowej.

Na koniec roku 1987 stan ilościowy autokarów w skali całej Spółdzielni wynosił 173 pojazdy, w tym większość stanowiły Autosany, Ikarusy i TAM. Stan własnej bazy transportowej nadmorskich oddziałów okręgowych "Gromady" obrazuje tabela 3.

Tabela 3

Oddział Okręgowy	Liczba autokarów	% w stosunku do taboru całej Spółdzielni
Gdańsk	10	6
Koszalin	10	6
Szczecin	13	8
R a z e m	33	19

Tak więc trzy nadmorskie oddziały okręgowe, stanowiące 15% 18-tu o/o całej Spółdzielni, dysponują aż 19 % ogólnej ilości autokarów "Gromady".

6. K a d r y

4 grudnia 1987 roku minęło 30 lat działalności Ogólnokrajowej Spółdzielni Turystycznej "Gromada" w Polsce Ludowej.

W tym okresie - we wszystkich formach usług, w turystyce krajowej i zagranicznej - "Gromada" obsłużyła ponad 56 milionów osób, w tym około 22,4 mln mieszkańców wsi i małych miasteczek / ok. 40 %/.

W tym okresie O/O Gdańsk obsłużył szacunkowo ok. 3 miliony osób, O/O Szczecin ok. 1,5 miliona osób, a w ciągu 28 lat swej działalności O/O Koszalin obsłużył **2,2** mln osób.

Łącznie placówki nadmorskie "gromady" obsłużyły **6,7** mln osób / **12** %/.

Ten imponujący dorobek nie był by możliwy bez ofiarnej, wypróbowanej kadry pracowników Spółdzielni.

Przy tym zbiorcze dane liczbowe są zaskakujące - w dodatku tego słowa znaczeniu.

Jeśli bowiem przy istnieniu 168 placówek eksploatacyjnych/oddziałów i ekspozytur/, plus 8 hoteli / a dziewięć w budowie, z częściowo już zatrudnioną załogą/, plus Biuro ~~Wypoczynku~~ Turystyki zagranicznej, plus obiekty turystyczno-wypoczynkowe, plus Wytwórnia Urządzeń Turystycznych w Śniadowie - łącznie liczba zatrudnionych pracowników na dzień 31 grudnia 1987 roku wynosiła 2 656 osób - jest to na prawdę skromna liczba.

I jeszcze jedno istotne podkreślenie: kierujący tym wielkim, wielofunkcyjnym i wielobranżowym przedsiębiorstwem turystycznym Zarząd Spółdzielni liczy zaledwie 31 osób.

Wynika z tego prosty wniosek: dobra organizacja pracy, zaangażowanie i ofiarność pracowników, duża ich fachowość, wiedza i doświadczenie zawodowe - te wszystkie elementy dają tak dobre wyniki działalności Spółdzielni przy tak skromnym liczbowo zatrudnieniu.

Warto może podkreślić, że w podanej liczbie zatrudnionych 173 osoby / 6,5 % / posiadają wyższe wykształcenie, 950 osób / 35,8 % / - średnie zawodowe i 399 osób / 15 % / - średnie ogólne. Można więc mówić o wysokim poziomie przygotowania zawodowego pracowników "Gromady".

I jeszcze jedno: w "Gromadzie" zatrudnionych jest 1 754 kobiet, co stanowi 66 % ogółu zatrudnionych.

Następna ważna sprawa: ponad 100 osób pracuje w Spółdzielni ~~ponad~~ dłużej niż 25 lat - jest to więc doświadczona, wypróbowana kadra pracownicza.

Jest również coś znamiennego w fakcie, że obecny Prezes Zarządu, Mieczysław Marzec, jest dopiero czwartym Prezesem w ponad 50-letniej historii "GROMADY".

Podkreślić^{nałzy} że ważnym uzupełnieniem pracy pracowników etatowych jest kadra pilotów wycieczek krajowych i zagranicznych, związanych od wielu lat z "Gromadą" oraz liczna grupa stale współpracujących ze Spółdzielnią przewodników PTTK, głównie miejskich i terenowych.

W placówkach nadmorskich "Gromady" liczba pilotów wycieczek krajowych i zagranicznych szacowania jest łącznie na 230 osób, z czego: w O/O Gdańsk - 60 pilotów, w O/O Koszalin - 50 pilotów, w O/O Szczecin - 120 pilotów.

Istotnym elementem podnoszenie kwalifikacji oraz jakości usług, świadczonych Klientom przez pracowników jest współzawodnictwo pomiędzy poszczególnymi grupami placówek "Gromady", ogłaszane co roku przez Zarząd Spółdzielni.

Pierwszy rodzaj to współzawodnictwo o tytuł "przodującego oddziału OST "GROMADA"", obejmujący 17 oddziałów okręgowych.^{x/}

^{x/} bez Oddziału w Łomży, który równocześnie prowadzi hotel "Polonez" - trudne były by kryteria ocen porównawczych.

Ten konkurs prowadzony jest od roku 1984, a na jego kryteria ocen składają się następujące elementy:

1. Dynamika obrotów w turystyce poznawczej - pobytovej oraz zagranicznej /każda liczona oddzielnie/.
2. Wielkość wyników gospodarczych w przeliczeniu na jednego zatrudnionego /licząc zatrudnienie średnioroczne/.
3. Procentowy udział zysku do zrealizowanego funduszu płac, przy czym biorąc pod uwagę wysoką rentowność turystyki zagranicznej do zysku w tej działalności, stosuje się współczynnik 0,5.
4. Ilość obsłużonych turystów w turystyce własnej i zleconej w przeliczeniu na jednego pracownika operatywu /turystyka poznawcza, zagraniczna i pobytowa łącznie/.
5. Udział środowiska członkowskiego w stosunku do ogółu obsłużonych w turystyce poznawczej krajowej i zagranicznej grupowej.

Podkreślić należy, że podstawowym celem tego konkursu jest dalszy, wszechstronny rozwój działalności usługowej i podnoszenie jej jakości w jednostkach ~~organizacyjnych~~ terenowych OST "GROMADA", w szczególności na rzecz środowiska wiejskiego i spółdzielczego.

Pozycja nadmorskich oddziałów okręgowych w tym konkursie była i jest bardzo wysoka, o czym świadczą wyniki za ostatnie trzy lata.

Za rok 1985: I miejsce O/O Koszalin

IV " O/O Szczecin

V " O/O Gdańsk

Za rok 1986: III " O/O Koszalin

IV " O/O Szczecin

V " O/O Gdańsk

Za rok 1987: IV " O/O Koszalin

VII " O/O Gdańsk

IX " O/O Szczecin

Jak widać z powyższego zestawienia przeduje zdecydowanie O/O Koszalin przed Szczecinem i Gdańskiem.

Drugi rodzaj to współzawodnictwo o tytuł "Najlepszej placówki obsługi turystycznej OST "GROMADA"", obejmujący w roku 1987 150 placówek, tj. oddziały wojewódzkie i eksploatacyjne oraz ekspozytury /z wyłączeniem oddziałów okręgowych/.

W tym rodzaju współzawodnictwa kryteria ocen są jeszcze bardziej szczegółowe i dzielą się na dwie grupy:

A. Podstawowe

1. Ocena działalności programowo-eksploatacyjnej:

- a/ liczba obsłużonych turystów w turystyce poznawczej, pobytovej i zagranicznej /łącznie w imprezach własnych i zleconych w przeliczeniu na jednego pracownika operatywu/;
- b/ liczba obsłużonych osób ze środowiska członkowskiego w przeliczeniu na jednego pracownika operatywu;
- c/ liczba obsłużonych klientów ze środowiska wiejskiego w przeliczeniu na jednego pracownika operatywu.

2. Ocena działalności gospodarczej:

- a/ wydajność pracy liczona wielkością obrotów uzyskanych w turystyce krajowej, pobytovej i zagranicznej w odniesieniu do jednego pracownika zatrudnionego w operatywie. Do obliczenia wydajności pracy należy przyjąć obroty ogółem, po wyłączeniu obrotów transportu jako oddzielnej działalności, a także z zastosowaniem następujących współczynników korygujących:
 - 0,5 w odniesieniu do obrotów uzyskanych ze sprzedaży własnych usług pobytowych,
 - 0,8 - do obrotów turystyki zagranicznej;
- b/ wielkość uzyskanego wyniku gospodarczego w turystyce poznawczej pobytovej i zagranicznej w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w operatywie. Przy tym dla wyników uzyskanych w działalności pobytovej własnej należy zastosować współczynnik korekty 0,5, a w turystyce zagranicznej wskaźnik 0,8.

Uwaga: dla ustalenia zatrudnienia w operatywie należy wyliczyć zatrudnienie średnioroczne bez kierpców.

B. Kryteria dodatkowe - uzupełniające

- 1. Jakość świadczonych usług, która znajduje odbicie m.in. w ilości skarg i zażaleń, pochwał, notatek prasowych i innych wniosków i uwag zgłaszanych pod adresem placówek eksploatacyjnych.
- 2. Opinia polustracyjna.
- 3. Terminowość rozliczeń imprez.

Podstawowe cele tego rodzaju współzawodnictwa to:

- rozwijanie inicjatywy pracowników placówek terenowych ~~w zakresie~~ w zakresie wprowadzania różnorodnych form usług turystycznych;

- podniesienie jakości usług świadczonych przez placówki OST "Gromada";
- rozszerzanie usług na rzecz środowiska wiejskiego i organizacji członkowskich Spółdzielni;
- kształtowanie wśród pracowników "Gromady" poczucia odpowiedzialności za dalszy rozwój Spółdzielni i jej dobrą opinię u potencjalnych Klientów;
- przestrzeganie przez pracowników Spółdzielni zasad gospodarności, a w szczególności dbałość o obniżanie kosztów własnych placówek "Gromady".

I znów bardzo wysoka pozycja w tym rodzaju współzawodnictwa placówek nadmorskich - w ścisłej czołówce za rok 1987 znalazły się bowiem:

- na II miejscu Ekspozytura w Kamieniu Pomorskim,
- na X " Oddział Wojewódzki w Słupsku,
- na XII " " Eksploatacyjny w Świnoujściu,
- na XIII " " Wojewódzki w Elblągu,
- na XXI " Ekspozytura w Sławnie,
- na XXIII " Oddział Eksploatacyjny w Kołobrzegu.

Trzeci rodzaj to współzawodnictwo o tytuł "najlepszego gospodarstwa transportowego", które prowadzone jest dopiero od dwóch lat i obejmuje 18 oddziałów okręgowych.

Spośród zróżnicowanych, głównie technicznych kryteriów oceny tego współzawodnictwa wymienić można m.inn.:

- wskaźnik gotowości technicznej całego taboru;
- koszt jednego kilometra przebiegu ogółem;
- wypracowane obroty liczone na jeden pojazd statystyczny;
- posiadanie własnego zaplecza technicznego.

Głównym celem tego współzawodnictwa jest uzyskanie jak najlepszych wyników działalności transportowej, obejmujące jego właściwą eksploatację techniczną i ekonomiczną.

I znów wysokie lokaty w tym rodzaju współzawodnictwa okręgów nadmorskich:

- za rok 1986: III miejsce O/O Koszalin,
- V " O/O Gdańsk,
- XVI " O/O Szczecin.

Za rok 1987: II miejsce O/O Gdańsk,
 VII " O/O Koszalin,
 XI " O/O Szczecin.

W tym rodzaju współzawodnictwa przoduje Gdańsk przed Koszalinem i Szczecinem.

Niejako na podsumowanie tego tematu zatytułowanego "KADRY" trzeba podkreślić raz jeszcze sprawę bardzo ważną - bez oddanych, ofiarnych działaczy samorządowych i długoletnich pracowników - Spółdzielnia "GROMADA" i jej poszczególne placówki, a w tym także nadmorskie, nie mogły by osiągnąć takich liczących się wyników.

Nie sposób wymienić wszystkich, ale warto na pewno przypomnieć kilkanaście nazwisk.

Spośród długoletnich pracowników gdańskiego oddziału "Gromady" wymienić można Tomasza Borkowskiego, Ryszarda Korzybskiego, Stanisława Wójcickiego oraz Annę Sadowską z Ekspozytury w Starogardzie Gdańskim i Zofię Szpecht z Ekspozytury w Tczewie, czy też Wacława Zarembe - długoletniego członka Rady Oddziału Okręgowego w Gdańsku.

Przewodniczącym Rady Oddziału w Koszalinie jest od roku 1969 Bolesław Bielankiewicz, a wśród zasłużonych, wieloletnich działaczy samorządowych wymienić można Eugenię Sobczyk, Antoniego Orzechowskiego czy Mariana Góreckiego. Długoletni pracownicy to Maria Fudro, Teresa Wołkowiecka, Grażyna Sobczyk, Kazimiera Dąbkowska, Bernard Konarski z Oddziału w Koszalinie, czy też Irena Trzebiatowska z Ekspozytury w Bytowie, Ewa Szulc z Ekspozytury w Człuchowie, Zbigniew Czerwenka z Ekspozytury w Złocieńcu.

Wśród długoletnich działaczy samorządowych szczecińskiej "Gromady" wymienić można Stanisława ~~Karolczuka~~^{Kordaczuka} i Henryka Deffe, czy nieżyjących - Władysława Szczerbę i Ludwika Skoniecznego. Długoletni pracownicy to Krystyna Szadowiak, Waldemar Fernholc, Wiktoria Bobańska, Piotr Wingrowicz, Grażyna Glińska, czy nieżyjący już długoletni dyrektor Oddziału Stanisław Żychowicz.

III. DANE LICZBOWE DZIAŁALNOŚCI PLACÓWEK NADMORSKICH "GROMADY"

Dane te podane zostały w dwóch tabelach:

tabela 4 - obrazująca lata od pierwszego roku działalności do okresu utworzenia nowego podziału terytorialnego. Na terenach nadmorskich działały wówczas: oddziały wojewódzkie "Gromady" w Szczecinie i w Gdańsku /od roku 1958/ oraz w Koszalinie /od roku 1960/.

tabela 5 - obrazuje te same dane za lata 1976-1987. Obok wspomnianych wyżej 3-ch oddziałów, przekształconych w nowym układzie administracyjnym 49 województw na oddziały okręgowe "Gromady", utworzone zostały 2 nowe oddziały wojewódzkie:

- w Słupsku, w miejsce Ekspozytury działającej od roku 1964,
- w Elblągu, w miejsce Ekspozytury działającej od roku 1970.

Nie wszędzie jednak w materiałach źródłowych podane są dane w układzie 5-ciu województw nadmorskich w latach 1976-1987 - stąd przy niektórych wynikach liczbowych uwagi: "dane łączne" /w układzie 3-ch oddziałów okręgowych - Gdańska, Koszalina i Szczecina/.

Na zakończenie warto zwrócić uwagę na pozycje /miejsca/ zajmowane przez poszczególne oddziały nadmorskie "Gromady" w ~~xp~~ różnych rodzajach działalności w poszczególnych latach.

Analiza tabel 4 i 5 wykazuje, że o ile w latach 1964 i 1970 oddziały wojewódzkie w Gdańsku, Szczecinie i Koszalinie zajmowały ostatnie 3 miejsca jeśli idzie na przykład o ~~xl~~ liczbę organizacji członkowskich /jedynie O/W Gdańsk w r.1964 zajmował 13-14 miejsce wspólnie z O/W Olsztyn/, to już w latach 1976-1981-1987 Oddział Okręgowy w Szczecinie zajmuje 1-sze, 2-gie miejsce, jeśli idzie o wyniki ekonomiczne.

Jeśli do tego dodamy porównanie zestawień tabelarycznych podanych w tekście /tabele 1, 2, 3/, czy też wysokie miejsca zajmowane przez oddziały nadmorskie w różnych rodzajach

współzawodnictwa wśród placówek Spółdzielni, wyprowadzić możemy jednoznaczną konkluzję: Placówki nadmorskie "Gromady" mają poważny, stale rosnący wkład w działalność Spółdzielni w skali ogólnokrajowej.

Jak już było podkreślone, wśród trzech oddziałów okręgowych "Gromady" przoduje Szczecin przed Koszalinem i Gdańskiem.

I na koniec jeszcze jedna uwaga: opracowanie niniejsze oparte zostało na materiałach źródłowych będących w dyspozycji Zarządu i placówek terenowych Spółdzielni.

Warszawa, październik 1988r.

Andrzej Doliński
/mgr Andrzej Doliński/

BIBLIOTEKA IV
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

III. DZIAŁALNOŚĆ OST "GROMADA" W WOJEWÓDZTWACH NADMORSKICH W LATACH 1958-1964-1970

ZA ROK	RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	Wyniki działalności poszczególnych oddziałów wojewódzkich						Uwagi
		GDAŃSK		KOSZALIN		SZCZECIN		
		Dane liczbowe	miejsce zajęte na 17 oddziałów wojewódzkich	Dane liczbowe	miejsce zajęte na 17 oddziałów wojewódzkich	Dane liczbowe	miejsce zajęte na 17 oddziałów wojewódzkich	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1958	I Liczba organizacji członkowskich	UWAGA: Za pierwszy, 1958 rok działalności są jedynie dane zbiorcze dla całości Spółdzielni, które podane zostały w rubryce 9						410 członków
	II Ilość uczestników imprez turystycznych - ogółem							250 387 osób
	III Obroty ogółem w tys. złotych	UWAGA: O/W w Gdańsku już istniał		O/W w Koszalinie jeszcze nie istniał utworzony został od roku 1960		O/W w Szczecinie już istniał		15 099
	IV Zysk w tys. złotych							506
1964	I Liczba organizacji członkowskich	169	13-14 ^{x/}	100	17	123	16	
	II Ilość uczestników imprez turystycznych - ogółem	28 268	13	30 240	11	23 497	17	
	III Obroty ogółem w tys. złotych	7 884,4	7	6 330,1	9	9 233,9	5	
	IV Zysk w tys. złotych	422,4	m9	94,8	17	446,6	7	
1970	I	190	17	296	15	194	16	
	II	79 851	13	119 189	9	63 298	17	
	III	29 290,6	9	42 518,6	3	36 389,6	5	
	IV	1 435,1	6	1 814,9	2	1 135,1	9	

x/ wspólne miejsce 13 - 14 z Oddziałem Wojewódzkim w Olsztynie

DZIAŁALNOŚĆ OST "GROMADA" W WOJEWODZTWACH NADMORSKICH W LATACH 1976 - 1981 - 1987

ZA ROK	RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	Wyniki działalności poszczególnych oddziałów wojewódzkich ^{x/}										
		O/W ELBLĄG		O/WO GDAŃSK		O/O KOSZALIN		O/W SŁUPSK		O/O SZCZECIN		
				Dane liczbowe	Miejsce ^{xx/} na 17 od- działów okręgowych	Dane liczbowe	Miejsce ^{xx/} na 17 od- działów okręgo- wych			Dane liczbowe	Miejsce ^{xx/} na 17 oc- działów okręgowych	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1976	I	Liczba organizacji członkowskich	dane łączne z O/Okręgowym Gdańsk		147	17	294	12	Dane łączne z O/Okręgo- wym Koszalin		215	14
	II	Ilość uczestników imprez turystycznych - ogółem	ditto		114 022	10	115 708	9	ditto		96 309	12
	III	Obroty w tys. złotych	ditto		80 767,5	7	62 890,7	10	ditto		113 632,7	2
	IV	Zysk w tys. złotych	ditto		6 481,3	3	5 010,5	6	ditto		7 921,5	1
1981	I	Liczba organizacji członkowskich	dane liczbowe	miejsce na	Dane liczbowe	miejsce na	Dane liczbowe	miejsce na	Dane liczbowe	miejsce na	Dane liczbowe	miejsce na
	II	Ilość uczestników imprez turystycznych - ogółem	dane łączne z O/Okręgo- wym Gdańsk		58 565	15 na 18 O/Okr.	63 502	14 na 18 O/Okr.	Dane łącz- ne z O/Okr Koszalin		95 622	13 na 18 O/Okr
	III	Obroty ogółem w tys. zł.	ditto		84 336	11 na 18 O/Okr.	89 969	10 na 18 O/Okr.	ditto		248 850	1 na 18 O/Okr
	IV	Zysk w tys. złotych	ditto		4 226	9 na 18 O/Okr.	4 291	8 na 18 O/Okr.	ditto		19 768	1 na 18 O/Okr
1987	I	Liczba organizacji członkowskich	dane liczbowe	miejsce na	dane liczbowe	miejsce na	dane liczbowe	miejsce na	dane liczbowe	miejsce na	dane liczbowe	miejsce na
	II	Ilość uczestników imprez turystycznych - ogółem	dane łączne z O/Okręgowym Gdańsk		78 439	12 na 18 O/Okr.	117 840	5 na 18 O/Okr.	dane łącz- ne z O/Okr. Koszalin		112 035	8 na 18 O/Okr
	III	Obroty ogółem w tys. zł.	ditto		572 250	12 na 18 O/Okr.	808 986	6 na 18 O/Okr.	ditto		1 443 217	1 na 18 O/Okr
	IV	Zysk w tys. złotych	ditto		42 928	9 na 18 O/Okr.	53 070	5 na 18 O/Okr.	ditto		90 690	2 na 18 O/Okr

x/ Oddziały Okręgowe w Gdańsku, Koszalinie i Szczecinie pełnią równocześnie funkcje oddziałów wojewódzkich

xx/ Od 1 stycznia 1976r utworzono 17 oddziałów okręgowych /dawne województwa/, a dopiero od roku 1978 dołączono O/Wojewódzki w Łomży na prawach Oddziału Okręgowego

xxx/ Zmniejszenie liczby organizacji członkowskich jest wynikiem zmian w statucie "GROMADY" wprowadzonych w roku 1983.

S P I S T R E Ś C I

I. KRÓTKI RYS HISTORYCZNY.....	1
II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE I ORGANIZACYJNE DZIAŁALNOŚCI	
"GROMADY"	2
1. Spółdzielnia osób prawnych	3
2. Obsługa środowiska wiejskiego - cele działalności	
"Gromady"	4
3. Rola i znaczenie samorządu	8
4. Sieć organizacyjna "Gromady"	9
5. Własna baza turystyczna "Gromady"	10
a/ baza noclegowo-gastronomiczna	10
b/ baza transportowa	13
6. Kadry	14
III. DZIAŁALNOŚĆ OST "GROMADA" W WOJEWÓDZTWACH	
NADMORSKICH	20
tabela 4 - w latach: 1958-1964-1970	22
tabela 5 - w latach: 1976-1981-1987	23

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Fundacji
Naukowo-Badawczych

AM12
Topic